

ARDEALUL = = JURIDIC

REVISTĂ LUNARĂ DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

REDAȚIA:
Str. G. Mărzescu Nr. 20

Abonamentul pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
 Autorități Judecătorești)
 Magistrați) 400 Lei pe an
 Avocați)
 P. bil. și luni și anunțuri pentru un număr 2 lei cuvântul
 mai multe numere 1,50 lei
 cuvântul

Administrația la
Curtea de Apel S. I. Cluj
Telefon : 268

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție: Cluj

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
Directorul revistei

AL. ULVINIANU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Consilier la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului din Cluj și vicepreședintele Uniunii Avocaților din Țară

Secretar
VIRGIL I. MĂNESCU
student la Drept și Filosofie

S U M A R :

1. Jurisprudențe constituționale.
2. Jurisprudențe civile cu notă de Al. Ulvinianu.
3. Jurisprudențe comerciale
4. Jurisprudențe procedurale.
5. Jurisprudențe penale cu adnotare de I. Mănescu.
6. Jurisprudențe la diferite legi.
7. Decizii de ale Comisii Centrale a Timbrului.
8. Legi publicate.

Nu se publică decât hotărârile instanțelor de recurs, iar ale instanțelor de fond numai cele cenzurate de instanțele superioare sau rămase definitive

Ori ce număr ne primit se retrimete la cerere în contul abonamentului.

Prețul unui număr 35 lei

CONSILIUL LEGISLATIV

COLECȚIUNE
de
LEGI și REGULAMENTE
(1 Ianuarie 1932—31 Decembrie 1932)

Tomul X
Partea Ia

LEGI

Ediție oficială întocmită în conformitate cu art. 37 din Constituție și art. 3 din legea pt. organizarea Consiliului Legislativ.
1932

București. Monitorul Oficial și imprimăriile statului.
Imprimeria centrală 1933. **Preț: 1 Lei 250**

LEGEA

pentru Unificarea

**Contribuțiilor Directe și pentru Inființarea
Impozitului pe Venitul Global**

Textul în vigoare, completat cu modificările aduse până la 15 Martie 1932, însoțită de Instrucțiunile oficiale, adnotate cu Deciziunile Comisiunii Centrale Fiscale.

Ediție întocmită de

Iordan C. Ștefănescu

directorul Contribuțiilor Directe din Ministerul Finanțelor

Editura:

Revistei Administrația Financiară
Bulevardul Elisabeta Nr. 6 București

JUSTIFICAREA
(*RESTITUTIO IN INTEGRUM*)

de
SABIN MOLDOVAN

Judecător la Trib. Arad

*

Tipografia Românească Timișoara

Situația sumară a Băncii Naționale

Banca Națională a României conform situației sumare dela 25 Martie, a cumpărat în țară 73.46 kilograme aur pur, în valoare de cca 8 milioane lei. În acelaș timp stocul devizilor a sporit cu 87½ milioane, acoperirea bancară crescând cu 95½ milioane la 10,306,277.787 lei. Biletele de bancă în circulație a sporit cu 261 milioane la 21,452,618.745 lei, iar alte angajamente la vedere au sporit cu 71 milioane în total creșterea angajamentelor la vedere arată o creștere de 332 milioane. În urma acestui fapt raportul de acoperire a scăzut la 35.86%, din care acoperirea în aur este de 33.48 la sută. Alte devize au crescut cu 9 milioane la 51 milioane 526.827 lei. Devizele destinate pentru plata datoriilor de stat au scăzut cu un milion lei la 1,857,742.034 lei. Moneda divizionară din trezoria Băncii Naționale s-a redus cu 12½ milioane la 1,468,273.827 lei. Portofoliul comercial arată o reducere de 120 milioane, cifrându-se la 9,611,856.284 lei, iar portofoliul agricol a crescut cu 12½ milio-

ane la 3,290,859.739 lei. Creditele lombard s-au redus cu 1½ milioane la 544 milioane 558.573 lei. Conturile curente ale ministerului de finanțe au crescut cu 97 milioane la 533,493.001 lei. Din contul Casei Autonome s-a plătit suma de 234½ milioane, sold 408 milioane 453.667 lei. Contul Imprumutului de Stabilizare are sold de 633,007.305 lei, plătindu-se suma de un milion lei. Din contul imprumutului Desvoltarea sau plătit 3½ milioane sold 788,881.407 lei. Conturile curente au sporit cu 318 milioane la 3,983.158.754 lei. Alte angajamente la vedere au scăzut cu 105 milioane la 937,910.988 lei. Activul corespunzător unor angajamente la termen a crescut cu 215½ milioane la 531 milioane 607.998 lei, iar pasivul s-a redus cu 361 milioane la 4,332,877.822 lei. La diverse conturi active se arată o reducere de 220½ milioane cu sold de 2,960,430.917 lei, iar diverse conturi pasive au crescut cu 10 milioane.

Scontul 6%, dobânda 7% cu începere de 5 Apr.

Jurisprudențe constituționale

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. UNITE
Dec. No. 41 din 29 Sept. 1932. Președinția dlui D. Volan-
schi, Primpreședinte

Dreptul puterii legiuitoare de a edicta legi cu caracter interpretativ. — Nu este nevoie ca să o intituleze lege interpretativă. — Caracterul ei retroactiv. — Situația funcționarilor inamovibili sau stabili. — Dreptul legiuitorului de a desființa o funcție și de a modifica condițiile de admisibilitate în funcție, printr'o lege de administrație publică.

D e l i b e r â n d

Având în vedere deciziunea instanței de fond din care rezultă că, prin decizia din 1 Noemvrie 1929 a Ministerului de interne, recurentul Nicu Marcel, comisar de siguranță cl. 3-a, fiind pus în disponibilitate pe temeiul disp. art. 133 legea din 1929 pentru organizarea poliției generale a Statului dânsul a atacat'o în contencios ca ilegală, această deciziune și a cerut anularea ei pentru anume motive arătate; că, acțiunea fiindu-i respinsă de Curtea de Apel București s. IV, numitul a introdus recurs, formulând patru motive de casare, din care motivele 1, 2 și 3 au fost respinse de s. III-a a acestei înalte Curți, prin decizia No. 409 din 1931, iar motivul IV a fost trimis secțiunilor unite, deoarece, printr'insul, se invoacă neconstituționalitatea art. 133 din legea pentru organizarea poliției generale a Statului, astfel cum a fost modificată prin legea publicată în Monitorul Oficial din 3 Ianuarie 1930.

Considerând că, legiuitorul constituant, prin art. 34 vechea Constituție și art. 36 Constituția actuală, acordă puterii legiuitoare dreptul de a edicta legi cu caracter interpretativ; că, aceste legi, deși sunt legi noi, ele fac însă parte integrantă din legea veche, pe care o interpretează și împreună sunt socotite ca o singură lege și ca atare dispozițiile legii noi au efect retroactiv în ce privește faptele ce au avut loc înainte de promulgarea lor, însă posterior legii interpretate și de aceia cât timp nu a intervenit o deciziune definitivă și irevocabilă asupra acestor fapte, deci cât timp hotărârea dată asupra lor nu a intrat în puterea lucrului judecat, instanțele judecătorești cărora le sunt supuse aceste fapte, sunt obligate să le judece și soluționeze în conformitate cu interpretarea pe care legiuitorul o dă dispozițiilor vechii legi.

Că, o lege nouă, chiar dacă nu este denumită de legiuitor ca lege interpretativă, are însă acest caracter, atunci când, prin dispozițiile ei, legiuitorul explică care este adevăratul înțeles al dispozițiilor legii vechi și prin nouile dispozițiuni înlătură inadvertențele, înțelesurile obscure și dubioase ale legii în ființă, înlocuind un text obscur și inoelnic cu unul clar, cu condiția, însă, să nu-i schimbe nimic esențial și să nu adaoge nimic la vechea lege, ci numai să lămurească înțelesul ei.

Că, după cum s'a arătat, aliniatul adăugat în

1930 la art. 133 are acest caracter în ce privește compunerea Comisiunii de verificare și, prin urmare, Curtea de fond a fost autorizată să judece acțiunea în contencios a recurentului, ținând seama și de dispozițiile cuprinse în el, deși acest aliniat a intervenit posterior intentării acțiunii sale, odată ce o hotărâre irevocabilă nu intervenise în cauză, iar dreptul de interpretare este formal recunoscut legiuitorului ordinar de către Constituție.

Că, astfel fiind, prima parte a motivului de casare dedus înaintea Secțiunilor Unite, este nefondat.

Considerând în ce privește partea II-a a motivului de casare că, prin art. 133 legea din 1929, funcționarii polițienești găsiți inutili au fost trecuți în cadrul de disponibilitate, că, în rândul celor inutili, textul sus arătat trece expres, și pe acet cari în anii 1928-29 au avut peste 4 luni concediu (120 zile în total), indiferent dacă au fost de boală sau odihnă, căci legea nu distinge; că nu se contestă de recurent că în intervalul de timp sus arătat, dânsul a fost în concediu de boală și odihnă un număr de 150 zile, deci cu mult peste cel avut în vedere de legiuitor, se susține însă de numitul că, concediul de care a beneficiat a fost acordat în mod regulat și nu trece peste numărul de zile permis prin legiurile în vigoare la acea dată și ca atare, prin folosirea acestui concediu, dânsul și-ar fi exercitat un drept subiectiv intrat în patrimoniul și folosința lui și pe care legea din 1929 nu-l poate retrage cu efect retroactiv, căci, prin aceasta, i-ar face o culpă din exercitarea unui drept legal, și astfel, ar viola textele constituționale prevăzute în motivul de casare.

Considerând că, textele invocate sunt străine pricinii, ele nereglementând întru nimic situația juridică a funcționarilor; că, singura categorie de funcționari publici, de a căror situație juridică Constituția se ocupă, sunt numai magistrații și numai în privința lor, prin art. 104, se prevede inamovibilitatea, legiuitorul constituțional ridicând astfel legiuitorului ordinar dreptul ca printr'o lege de administrație publică, să restrângă sau să înlătore inamovibilitatea magistraților.

Că, însă, în ce privește celelalte categorii de funcționari, situația juridică a lor nefiind reglementată de Constituție, ea este aceia pe care legea de organizare respectivă și, în lipsa ei, Statutul funcționarilor, le-o creiază, și ca atare o funcțiune publică se dobândește și se pierde în modul și condițiunile prevăzute de legile de organizare administrativă și legiuitorul ordinar poate oricând printr'altă lege intervenită posterior, să desființeze o funcțiune creiată mai înainte.

Că, recunoscându-se legiuitorului ordinar dreptul ca oricând printr'o lege de administrație publică să poată desființa o funcțiune, cu atât mai mult urmează a i se recunoaște dreptul de a modifica condițiunile pentru ocuparea ei și, deci de a înlătura pe funcționarii cari îi găsește inutili pen-

trucă nu îndeplinesc nouile condiții și această chiar atunci când, ca în speță, neîndeplinirea condițiilor derivă dintr'o împrejurare de fapt considerată ca legală sub vechea lege, fiindcă *dreptul la funcțiune al funcționarului se naște prin lege și se menține numai cât timp ea îl consacră, funcțiunea nu poate forma obiect de drepturi patrimoniale și ca atare, nu poate fi vorba în această privință de drepturi câștigate, ci numai de o situațiune legală obiectivă, creiată, menținută și desființată prin voința legiuitorului.*

Că, astfel fiind, legiuitorul din 1929 atunci când a trecut în cadrul de disponibilitate, ca inutil, pe recurent pentru că în anii 1928—29 a avut mai mult de 120 zile concediu, prin aceasta nu a atins nici un drept câștigat al lui, ci și-a exercitat o prerogativă ce îi este recunoscută în sistemul dreptului nostru public.

Că, dar, motivul de casare fiind nefondat din ambele puncte de vedere, cererea de neconstituționalitate nu este fundată.

Pentru aceste motive, Curtea declară constituțională dispozițiunea art. 133 din legea pentru organizarea poliției generale a Statului, astfel cum a fost modificată prin legea publicată în Monitorul Oficial din 3 Ianuarie 1930.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. U.

Decizia No. 21 din 7 Maiu 1931. Primpreș. d. D. Volanschi.

Constituționalitatea legii drumurilor. — Impozit. — Stabilirea și perceperea lui. — Maximul Cotei Impozitului. (Art. 109 și 111 din Constituție. Art. 58 litera j. din legea drumurilor din 1929.)

C u r t e a

Având în vedere actele cauzei, susținerile părților și concluziunile D-lui Procuror General, din cari rezultă că percepția comunei Solca, pe baza art. 58 lit. j. din legea drumurilor, a sechestrat averea fondului bisericesc ortodox român al Bucovinei din comunele Câmpulung, Pogorata, Sadeva și Valea Putnei, pentru plata sumei de lei 213.927, datorată ca impozit adițional al drumurilor.

Că împotriva acestui sechestr, administrația Fondului bisericesc, a făcut contestație, care fiindu-i respinsă prin decizia No. 2840 din 23 Ianuarie 1931, a făcut apel; că, prin apelul său, ca și prin contestație, apelantul invocând neconstituționalitatea dispozițiilor cuprinse în art. 58 lit. j. din legea drumurilor, Tribunalul Suceava a înaintat dosarul acestei Inalte Curți, singura competentă de a cerceta în Secțiuni Unite constituționalitatea unei legi, în conformitate cu art. 29 din Legea Curții de Casație;

Având în vedere că reclamanta susținând că art. 58 lit. j. din menționata lege este neconstituțional, se bazează pe dispozițiunile art. 109 din Constituție, potrivit cărora nici un impozit de orice natură nu se poate stabili și percepe decât

pe baza unei legi; deși prin art. 58 lit. j. din legea drumurilor, se permite perceperea de cote adiționale pentru drumuri, întrucât însă quantumul acestor cote nu este prevăzut prin lege, ci lăsat să fie fixat anual de către consiliile județene, prin această dispozițiunile constituționale sunt călcate.

Având în vedere că prin art. 58 lit. j. din legea drumurilor, legiuitorul autoriză pentru drumurile județene, vecinale și comunale perceperea de cote adiționale asupra veniturilor elementare prevăzute în legea pentru unificarea contribuțiilor directe; că prin aliniatul următor al aceluiaș articol, se prevede că fixarea acestor cote adiționale se va face în fiecare an de către consiliile județene și vor rămâne definitive după aprobarea Ministerului de Interne, de acord cu cel de Lucrări publice; că, din cuprinsul menționatului text rezultă incontestabil că ceace legiuitorul prevede precis, este numai autorizarea ca pentru drumuri, să se perceapă cote adiționale la anumite venituri elementare prevăzute în legea pentru contribuțiile directe, fără să se determine însă și quantumul acestor cote, a căror fixare aceeaș lege o lasă în sarcina unor autorități, altele decât puterea legiuitoare.

Considerând că, *dacă prin art. 109 din Constituție se prevede formal că nici un impozit de orice natură nu se poate stabili și percepe decât pe baza unei legi, aceasta trebuie înțeles în sensul că legea care înființează impozitul trebuie neapărat să conțină și maximul cotei acestui impozit, pentru că numai astfel fixarea legiuitorului constituant, ca nu cumva fixarea quantumului impozitelor să ia forma arbitrariului în mâinile puterii executive, ar putea fi înlăturată; că, aceasta rămâne singura interpretare admisibilă a textului constituțional, o învederează manifest art. 71 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe, lege ce trebuie privită ca dreptul comun în materie, text care, după ce pune în principiu că se pot înființa cote adiționale pe lângă unele dintre impozitele elementare, adaugă însă formal: „în limitele prevăzute aci”, dispozițiuni ce concordă cu ideea că legiuitorul ordinar nu are dreptul să anunțe numai impozitul lăsând fixarea lui puterii executive, ideie precizată categoric și în art. 111 din Constituție.*

Considerând că este nefondată și încercarea Ministerului de Finanțe de a stabili o apropiere între art. 58 lit. j. din legea drumurilor, susținând că întrucât textul menționat din legea drumurilor se raportează la veniturile elementare prevăzute în legea contribuțiilor directe, urmează să se aplice la cea dintâi cotele adiționale din această din urmă lege;

În adevăr pe deoparte, art. 71 și 72 din legea contribuțiilor directe prevăd anume care sunt instituțiile în folosul cărora se pot percepe cote adiționale, instituțiuni între cari nu figurează și Casa Autonomă a drumurilor, iar pe de alta pentru că chiar dacă s'ar putea adăuga la lege și s'ar

pretinde că pe lângă instituțiunile limitativ arătate în art. 71 s'ar putea alătura și Casa Autonomă a drumurilor, încă nu s'ar putea preciza cota, întru cât fiecare din instituțiunile prevăzute beneficiază de cote deosebite.

Având în vedere că din cele arătate mai sus rezultă că art. 58 lit. j. din legea drumurilor care recunoaște consiliilor județene dreptul de a fixa anual cotele adiționale la drumuri, contravine dispozițiunilor prevăzute în art. 109 din Constituție. Că, fiind astfel, și în virtutea art. 29 din legea Curții de Casație, dispozițiunile art. 58 lit. j. din legea drumurilor urmează să fie declarate neconstituționale și prin urmare, neaplicabile; că, în consecință trebuie să fie declarată fără efect impunerea fondului bisericesc ortodox român din Bucovina la cotele adiționale pentru drumuri făcute pe baza textului declarat neconstituțional.

Pentru aceste motive, declară neconstituțională dispozițiunea art. 58 lit. j. din legea drumurilor din 1929.

Jurisprudențe civile

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secțiunea III
Decizia No. 1033/1932. Președinția d-lui O. Băleanu, Cons.

Tutela. — Compromisul de arbitraj este un act de dispoziție sau un act de administrație? — Tatăl poate încheia un asemenea compromis referitor la drepturile minorului? — Procesele în care este interesat patrimoniul minorului se pot deferi judecății arbitrilor?

Având în vedere că prin motivul de casare se susține de recurentul Carol Jahoda că, deciziunea Curții de Apel Cluj atacată cu recurs este nemotivată și se întemeiază pe articole străine de firea pricinii, întrucât instanța de fond întemeându-se pe art. 20 și 113 din legea din 1877, a făcut uz de texte de lege fără aplicațiune la spetă, întrucât greșit a considerat compromisul de arbitraj ca un act de dispozițiune și drept o renunțare fără contravaloare, la un drept;

Că legiuitorul nemulțumit cu distincțiunea nu destul de precisă între actele de dispozițiune și cele de administrațiune și pentru a se ști pentru care anume acte din categoria celor de dispozițiune, tutorul are nevoie de aprobarea instanței tutelare, a enumerat anume, cari sunt actele cari necesită o asemenea aprobare. Cum între aceste acte, compromisul de arbitraj nu este indicat după cum rezultă din chiar textul legii, asemenea acte sunt considerate drept acte de administrațiune și nu sunt supuse deci, aprobării instanțelor tutelare;

Considerând că, pentru a se putea cerceta acest recurs urmează a se examina în prealabil dispozițiunile procedurii civile în vigoare în Ardeal, privitoare la compromisul de arbitraj;

Având în vedere art. 767 pr. civ. ardeleană ca-

re prevede că părțile pot stipula un contract de compromis dacă ele dispun liber de obiectul litigios;

Considerând că, două sunt ipotezele când o persoană nu poate dispune liber asupra unui lucru litigios: 1. dacă părților le lipsește capacitatea de a contracta, și 2. dacă pe baza unor norme de drept, ei sunt împiedicați în liberul exercițiu al dreptului de dispozițiune;

Având în vedere prima ipoteză:

Considerând că, este fără îndoială că minorul este lipsit de capacitate.

Că potrivit art. 15 al. III. din legea tutelară (legea XX/1877) în vigoare în Ardeal, tatăl este reprezentantul legal al copilului de sub puterea sa părintească.

Că în conformitate cu art. 26 comb. cu art. 87 din aceeași lege tatăl legitim reprezintă pe minorul de sub puterea sa părintească în toate actele judiciare și extrajudiciare, în care reprezentanța nu este exclusă de lege;

Că art. 767 pr. civ. neprevăzând în mod formal că compromisul de arbitraj se poate încheia numai de părți în numele lor personal, rezultă în mod implicit că un asemenea compromis se poate încheia și prin reprezentantă și că deci tatăl principal poate stipula, în virtutea puterii sale părintești un asemenea compromis, în numele copilului;

Având în vedere a doua ipoteză, anume dacă nu cumva tatăl este îngădit prin anumite dispozițiuni legale în dreptul său de a dispune asupra bunurilor copilului de sub puterea sa părintească.

Considerând că, din acest punct de vedere, legea distinge între actele pe care tatăl le poate încheia liber și actele pe care le poate încheia sub rezerva aprobării instanței tutelare, și între actele pe cari nu le poate încheia în nici un caz;

Având în vedere că, Curtea de Apel, prin deciziunea atacată cu recurs, a încadrat compromisul de arbitraj între actele din categoria III-a, în prevederile art. 20 din aceeași lege tutelară, care zice: exceptând donațiunile ocazionale sunt nevalabile acele acte ale tatălui, prin cari minorul este obligat fără contravaloare sau prin care se renunță la drept fără contravaloare;

Că din acest aliniat rezultă că legiuitorul se referă numai la acele acte de dispoziție, acte patrimoniale, prin care se diminuează patrimoniul existent al minorului, sau prin care se face renunțare la drepturi patrimoniale;

Că întrucât compromisul de arbitraj nu este un act de asemenea natură, numai prin o vădită călcare a acestui articol, a putut să încadreze Curtea de Apel compromisul de arbitraj, în categoria actelor din acel text;

Având în vedere că prin acel compromis, părțile au ales o instanță de arbitraj care să-i judece în cadrul și după prevederile procedurii civile în vigoare.

Că o asemenea convențiune este valabilă, mai

rezultă acest lucru și din împrejurarea că pe când în vechea lege de proc. civilă dela 1868 prin art. 53, 495 se exceptau din judecata arbitrilor, procesele în cari era interesat patrimoniul unui minor, procedură civilă actuală nu a mai prevăzut asemenea dispozițiuni, de unde rezultă că și judecarea proceselor privind patrimoniile minorilor se poate deferi în condițiunile legii judecătoreii arbitrale;

Că deci motivul de recurs bazat pe violarea art. 20 din legea tutelară No. XX. din 1877 este întemeiat;

Având în vedere că, privitor la a doua categorie de acte pe cari tatăl le poate încheia cu aprobarea posterioară a instanței tutelare, la aceasta se referă al doilea motiv de anulare invocat de reclamant prin acțiunea sa;

Având în vedere că, acest al doilea motiv de invalidare a fost respins prin deciziunea Curții de Apel ca inadmisibil și întrucât reclamantul nu a făcut recurs în Casațiune asupra acestei chestiuni, el trebuie considerat că a renunțat la acest motiv, deci deciziunea Curții a căpătat autoritatea de lucru judecat asupra acestui punct din acțiunea reclamantului;

Având în vedere că, acțiunea reclamantului se întemeiază pe patru motive de anulare a actului de compromis, dintre cari au fost solutionate numai primele două și cum deciziunea Curții care se întemeia pe primul motiv urmează a fi căsătită, această casare se va face cu trimitere pentru ca Curtea de fond să judece și motivele III și IV din acțiunea reclamantului. Văzând și cererea de cheltuieli de judecată și apreciind.

NOTA. Chestiunea asupra căreia Inalta Curte de Casația s'a pronunțat, și anume dacă în Ardeal minorul, prin reprezentantul său, poate sau nu consimți la un compromis, este extrem de interesantă, cu deosebire că în doctrina și jurisprudența franceză și română este constant, că minorul nu poate conveni la un asemenea act.

Argumentele soluțiunii afirmative sunt: a) că art. 767 c. pr. civ. Ard. neprevăzând în mod formal prohibițiunea actului de compromis pentru minor, aceasta înseamnă, că tatăl, administrator legal, ori tutorul poate încheia convenția de arbitraj în numele minorului, și b) că actul de compromis nu este act cu caracter patrimonial de dispoziție și deci reprezentantul legal al minorului poate consimți în numele acestuia.

Infine se mai adaogă și împrejurarea, că vechea lege de procedură civilă ungară din 1868, în mod formal excepta arbitrajul în procesele în care era interesat patrimoniul unui minor, pe când în noua lege de procedură civilă nu există o atare opreliște.

Socotesc, că soluțiunea negativă, care conchide, că și în Ardeal, părintele, administrator legal, ori tutorul minorului, nu poate încheia o convenție de arbitraj, nici chiar cu aprobarea instanței tutelare, se sprijină pe motive temeinice.

Actele pe care, fie părintele, administrator legal, ori tutorul le poate face valabil în numele minorului ni le arată, nu legea de procedură civilă, ci legea tutelară, și această în Cap. II, după ce prevede, că părintele poate face singur în interesul fiului minor toate actele de administrație și de conservare ale averii acestuia, cum de pildă, culegerea veniturilor și întrebuințarea lor etc., prin art. 20 enumeră limitativ actele pe care le poate încheia în numele minorului numai cu aprobarea instanța tutelare, cari toate sunt acte de dispoziție, dar printre acestea nu se enumeră, nici tranzacția și nici copromisul. Caracterul limitativ al dispozițiunii legii reese neîndoelnic din partea finală a textului, care dispune, că ori ce alte acte juridice, prin care minorul ar renunța la drepturi fără equivalent nu sunt valabile și nu sunt obligatorii pentru minor, nici în cazul când asemenea acte ar fi fost aprobate de către instanța tutelară.

Este incontestabil, că atât tranzacția, cât și copromisul, având de obiect tranșarea unor drepturi litigioase, referitoare la bunuri din patrimoniul cuiva, în speță, ale unui nevârstnic, sunt acte eminentemente de dispoziție și aceste acte implică renunțări la drepturi patrimoniale ce privesc bunurile minorului. Dar copromisul prezintă un caracter mai grav¹ de cât tranzacția, pentru că lasă la arbitrajul unei terțe persoane puncte, pe care la încheierea unei tranzacții, părțile însăși le dezbate. În afară de aceasta, părțile încheind o tranzacție văd ori pot prevedea urmările convențiunii lor, pe când consecințele arbitrajului sunt nesigure și pline de rizic.

Acesta fiind caracterul actului de copromis, adică un act de dispoziție și în mare măsură aleatoriu, iar legea tutelară neprevăzându-l printre actele de dispoziție, pe care părintele administrator legal le poate face în numele minorului, după cum nu-l enumără nici prin art. 113, printre actele de dispoziție pe care le poate face tutorul, este evident, că legiuitorul a înțeles să-l excludă și fără îndoială, că măsura este înțeleaptă, fiindcă, instanța tutelară n'ar putea aprecia, în marea majoritate a cazurilor, consecințele favorabile sau nefavorabile pentru minor, ale acestui act; cea ce nu este tot astfel în cazul unei tranzacții, admisă prin art. 113 p. 11 din Leg. tutel.

Aceste considerațiuni ne fac să credem, că conform legea tutelor din Ardeal, fie părintele administrator legal, fie tutorul nu poate consimți, în nici o formă, la un compromis, pe care legea intenționat l'a exclus din rândul actelor de dispoziție pe care reprezentantul minorului le poate face pentru el, căci dacă legiuitorul l'ar fi încuviințat, l'ar fi enumerat, așa după cum a făcut pentru tranzacție, și nu se poate presupune, că este o uitare ori o inadvertență a legii, iar tranzacția nu este același lucru cu actul de compromis cu toată analogia ce există între aceste două acte.

Supunerea minorului judecății arbitrilor im-

¹ Marcade II. p. 279.

plică o renunțare exorbitantă a acestuia la dreptul de apărare, ceea ce este în contradicție cu întregul sistem de apărare al intereselor minorului organizat prin legea tutelii, care fără îndoială a intenționat ca ori ce litigii, cari privesc pe minori și averea lor, să fie încredințate instanțelor judecătorești ordinare, și a nu-i scoate în nici un caz de sub privegherea și autoritate instanțelor judecătorești ordinare. Într'adevăr, art. 179 prevede, că avocatul public (fiscalul) este dator, că la îndrumările instanței tutelare „în anumite cazuri” să intervină la *instanța judecătorească* în interesul tutelatilor, ceea ce nu s'ar concepe la o comisie de arbitrii, și nu este de închipuit, că legea a îngăduit, ca prin asemenea convenții minorul să abdice la acest aparat orându-l de lege, din considerațiune de ordine publică. De altminteri, cea mai gravă renunțare pe care minorul o consimte prin compromis — cu excluderea ori căruie equivalent — este renunțarea la ori ce cale de atac în contra sentinței arbitrilor, restrângându-se numai la putinele cazuri de invalidare, pentru motive formale.

Argumentul, că vechea lege de procedură prevedea în mod expres, că minorii nu pot încheia, prin reprezentantul lor legal, o convenție de arbitraj, iar legea nouă de procedură n'a menținut o asemenea dispoziție, nu ne pare determinant, fiindcă a fost de ajuns ca art. 767 pr. civ. să prevadă, că numai cei capabili pot consimți un atare act, și deci era inutil, de a se mai reproduce excepțiunea din vechea lege, și s'a văzut, că legea tutelării conține dispozițiuni amănunțite referitoare la actele juridice pe care le pot face reprezentanții persoanelor incapabile.

Iată pentru ce cred, ca soluțiunea contrarie merită toată atențiunea.

Al. Ulvianu.

Jurisprudențe comerciale

ROMÂNIA ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Secția III-a.

Dec. No. 1035/1932. Președenția D-lui C. Băleanu, Cons. Responsabilitatea C. F. R. de daunele pricinuite în timpul transportului. — Daune provenite din cauza însușirilor naturale ale marfei. — Daune provenite din cauza depășirii termenului de predare.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că dr. Szöcs Gerö a intentat acțiune în dauna contra Regiei Autonome CFR pentru faptul că predându-i-se un vagon de parumb de firma Mauritiu Mihalyi et fii, din gara Ludușul de Mureș, cu destinația gara Deva, marfă care s'a încărcat la data de 17 Octombrie 1928, sosind tocmai la 1 Noembrie 1932, adică cu o întârziere de 10 zile peste durata normală a parcursului, în urma expertizei ce s'a efectuat, constatându-se că porumbul era stricat, Tribunalul Hunedoara, sec-

ția II-a prin sentința dela 14 Iulie 1930 a admis în parte acțiunea reclamantului dr. Szöcs Gerö, condamnând Calea Ferată la plata sumei de 68.566 lei plus 9770 lei cheltueli de judecătă;

Contra acestei sentințe, Regia Autonomă CFR a făcut apel, iar reclamantul a aderat la acest apel;

În fața Curtii de Apel Cluj, Regia CFR a susținut că greșit Tribunalul a admis acțiunea reclamantului, deoarece, porumbul fiind nou și expediat la scurt timp după recoltare, stricarea s'ar fi produs din viciile interioare ale mărfii, care s'ar fi stricat și în cele patru zile admise de regulamentul de transport CFR; dacă ar fi fost predat în termen. De aci apelanta calea ferată a cerut să nu i se acorde reclamantului drept daune, decât valoarea taxelor tarifare, cerere respinsă de Curte, iar reclamantul aderând la apelul Regiei CFR a cerut și Curtea a admis majorarea daunelor cu suma echivalentă cheltuelilor de expertiză a porumbului în momentul sosirii în stația Deva;

Având în vedere că, pentru a deci astfel, Curtea motivează deciziunea pe considerentul că sumele tarifare prevăzute de regulamentul CFR pentru simple întârzieri nu sunt despăgubiri pentru caz de stricăciune, din cauza întârzierii, ci numai daune interese, când transportul se face în timp mai lung decât cel prescris pentru distanțele respective, fără a se fi produs mărilor vre'un neajuns din cauza întârzierii, ci numai pentru despăgubirea proprietarului mărfurilor, pentru daunele ce i s'ar fi cauzat numai din pricina întârzierii; că însă, întrucât s'a dovedit că stricăciunea cauzată porumbului a provenit din cauza întârzierii transportului, calea ferată urmează a fi obligată la despăgubirea reclamantului cu valoarea integrală a daunelor suferite de reclamant;

Având în vedere că prin motivul de casare, recurența Calea Ferată se plânge de violarea normelor de drept și neaplicarea § 67 pct. 4 și § 76 pct. 2 din regulamentul de transport CFR;

Având în vedere că, potrivit § pct. 4 din regulamentul de transport Calea Ferată nu răspunde pentru pagubele pricinuite de mărfuri cari, din cauza însușirilor naturale surt expuse pericolului special de a se pierde în totul sau în parte, prin stricarea internă;

Că prin § 76 al. 2, Calea Ferată se obligă a plăti drept despăgubire — dacă se dovedește paguba — pentru depășirea termenului de predare, numai echivalentul taxelor de transport;

Având în vedere că, în speță nu este loc de a se face aplicarea nici a § 67 pct. 4 din moment ce Curtea de fond a constatat în fapt că stricarea porumbului nu a provenit din cauza însușirii lui naturale, ci din cauza întârzierii transportului cu 10 zile peste termenul prevăzut de regulamentul de transport; că în asemenea situațiune de fapt este de asemenea inaplicabile în speță și § 76 pct. 2, pentru că nu se mai poate vorbi de acordarea de daune forfetare echivalente cu taxele tarifare,

atunci când este stabilit că marfa s'a stricat din culpa căilor ferate;

Că deci bine instanțele de fond au făcut aplicațiunea art. 73, 74 pct. 4, 77 din reg. de transport, cu atât mai mult că în foaia de trasură se arată că s'a predat porumbul nou, pentru transport.

ROMÂNIA CURTEA DE APEL CLUJ, Secția III-a

No. C. III. 3793/12—1931. Preș. dl. dr. V. Pop, președinte

Transport pe căile ferate. - Avarierea mărfii transportate. — Condițiunile constatării. — Probațiunea în lipsa constatării imediate de organele C. F. R. — Invocarea de motive în instanța de recurs, cari n'au fost invocate la instanțele de fond. — Inadmisibilitate.

Asupra primului motiv de casare.

Considerând, că din dispozițiunile art. 62 din Regul. de Transp. pe CFR din 1 Ianuarie 1929, în vigoare la data executării contractului, reese că în cazul când la darea mărfii în primire destinatarului se descoperă avarii, organele căilor ferate, la cerere, sunt obligate, ca de îndată, prin dresare de proces verbal să constate starea și greutatea mărfii, și în acel moment prezumția de culpă a căilor ferate este întemeiată pe faptul că a avut și are marfa sub paza lor, și răspunderea naște din culpa dovedită; iar art. 86 p. l. prevede că prin faptul eliberării mărfii în primirea destinatarilor, ori ce acțiune provenind din contractul de transport se stinge; cu alte cuvinte or ce răspundere, de or ce natură, a Căilor Ferate din acel moment, a încetat.

Că deci din art. 86 rezultă că prin excepțiune rezponsabilitatea căilor ferate subsistă în privința stricăciunilor neaparente produse mărfurilor în cursul transportului și cari n'au putut fi descoperite, decât după ridicarea mărfii, și că pentru aceste destinatarul are dreptul de a fi despăgubit de Căile Ferate, cu condițiunea, de a se face constatarea potrivit art. 62 cel mai târziu în 5 zile dela descoperirea pagubei, și el are sarcina de a dovedi, că dauna s'a întâmplat în intervalul dela primirea mărfii și până la eliberarea ei adecă în timpul transportului, și rațiunea este, că prin faptul primirii și ridicării mărfii să înlăture prezumțiunea de culpă în defavoarea Căilor Ferate.

Având în vedere, că din procesul verbal din 26 Februarie 1929 dresat de funcționarii Căilor Ferate după cererea destinatarului (aflată la dosar), să constate numai faptul că marfa era deja ridicată și a fost găsită transportată în magazinul firmei I. Rössler și fiii, și că baloturile erau desfăcute și că s'a constatat în comparație cu facturile lipsa a 1 kgr. piele din câteva baloturi, și așa dar starea de fapt stabilită de instanța de fond și anume, că din acel proces verbal ar rezulta că lipsa mărfii s'a întâmplat, în cursul transportului este contrarie dovezii scrise, căci acest fapt nu este afirmat în acel act, și deci Tribunalul a comis o eroare gravă de fapt asupra unei împrejurări esen-

țiale a cauzei, violând dispozițiunile art. 270 Cp. civ.

Având în vedere că fiind constant că plângerea destinatarului referitoare la lipsa din greutate a mărfii s'a făcut după ridicarea mărfii și plata taxelor de transport, conform celor expuse, sarcina probei, faptului că paguba s'a întâmplat în cursul transportului, adecă din culpa Căilor Ferate, incumbă reclamantei cesionara firmei destinatarului — și așa dar când tribunalul a stabilit răspunderea Căilor Ferate și a obligat-o la despăgubiri pentru vătămarea mărfii transportate și descoperită ulterior ridicării ei, fără să caracterizeze dacă lipsa de greutate constituie o vătămare neaparentă, și fără să ceară reclamantei să facă proba, că pierderea s'a întâmplat în cursul transportului, deși pârâta a invocat acest mijloc esențial de apărare și instanța de fond nu s'a pronunțat asupra lui, prin aceasta a comis o omisiune esențială, a violat art. 269 pr. civ. și a făcut o greșită interpretare și aplicațiune a art. 62 și 86 din Regul. de Transp. pe CFR, din anul 1929, pronunțând o sentință, casabilă.

Asupra motivului II de casare.

Considerând că înaintea instanței de casare nu pot fi invocate, pentru prima oară, probe noi sau mijloace noi de apărare, și cari n'au fost propuse și invocate înaintea instanței de fond.

Având în vedere că din lucrările din dosar nu se constată, ca pârâta a invocat înaintea instanțelor de fond, prescripția acțiunii, ce nu constituie o chestiune de ordin publică și așa dar acest mijloc de apărare nu se poate invoca dea dreptul în instanța de casare, și așa fiind acest motiv de casare s'a găsit inadmisibil.

Curtea pentru motivul I de recurs, a casat, cu trimitere sentința Tribunalului și conform art. 543 pr. civ. a stabilit speșele.

Cluj, la 16 Martie 1932.

Președinte: ss. Dr. Victor Pop; Raportor: ss. Alexandru Ulvineanu; Votant: ss. Dr. Ion Predovici; Grefier: ss. Dr. Alexandru Gherman.

Jurisprudențe procedurale

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secțiunea I
Dec. No. 1392—931. Președenția d-lui T. Magheru, Cons.

Onorar de avocat. — Tariful minimal. — Cum trebuie înțeles. — Ce trebuie să aibă în vedere instanța la ficsarea onorarului avocațial. — Rostul bunei credințe a avocatului față de pierderea procesului. — Lipsa de corelațiune între cheltuelile acordate în procesul în care a pledat avocatul și dreptul său la onorar. — Art. 18 din legea LIV 1912. — Este sau nu caz de litispendență, între procesul de fond și cel de onorar?

Înaintea instanței de apel ridicându-se de către recurentă obiecțiunea că onorariul avocatului reclamant a fost stabilit deja în procesul cu Wagerer prin sentința judecătorei Cluj din 25

Iunie 1930, și că această fiind apelată, procesul de onorar de față urmează a fi suspendat de oarece există litispendență, Curtea a respins această susținere motivând că atât obiectul cât și persoanele din ambele procese în discuțiune sunt diferite, astfel că obiecțiunea de litispendență este neintemeiată. Că — mai arată Curtea — hotărârea dată de judecătoria și prin care s'a fixat speșele de proces ale recurentului în acțiunea intentată de Waginger, n'are caracter executoriu conform art. 18 din legea LIV 1912 pentru avocatul reclamant, deoarece acesta n'a figurat în acel proces ca parte ci numai ca apărător al recurente și în consecință instanța a respins aceste obiecțiuni ale recurentului.

Că înaintea Curții recurenta pretinzând de asemenea, că reclamantul n'are drept la onorariul cerut de oarece n'a depus în apărarea sa diligența necesară, făcând un recurs care s'a respins ca inadmisibil și neinvocând o excepție de litispendență indicată în cauză, care fapte au pricinuit cheltuieli inutile. Curtea a respins și această apărare, motivând că avocatul a putut avea convingere că prin facerea recursului va obține anularea acțiunii îndreptată în contra clienței sale, și că de altfel însăși pârâta a cerut și a stăruit pentru facearea acelui recurs, arătând totodată Curtea, cu privire la incidentul de litispendență că avocatul n'a avut cunoștință despre existența unui alt proces pendinte în contra clienței sale și deci nu i-se poate obiecta că n'a ridicat un asemenea incident.

Având în vedere că recurenta critică soluțiunea Curții de Apel, pretinzând prin motivul I de recurs că instanța ar fi violat și interpretat greșit art. 18 din legea LIV 1912 atunci când a stabilit că hotărârea judecătorei Cluj prin care s'au fixat speșele de proces ale avocatului intimat n'are caracter executoriu; de asemenea mai pretinde recurenta, Curtea ar fi violat și art. 147, 180 și 234 pr. c. atunci când a respins incidentul de litispundență și cererea de suspendare a procedurii prezente. Că hotărârea judecătorei Cluj, fiind apelată de către recurenta de azi în privința cheltuielilor fixate, și purtând asupra aceluiaș obiect ca și acțiunea de onorar de față toate condițiunile de litispendență se găseau întrunite, și deci conform art. 180 P. c. procesul prezent urma să fie stins.

Considerând că instanța de apel examinând situațiunea procesului din dosar 14446—1926 a Jud. Cluj, a stabilit că în acel proces care purta asupra unei sume de 625.000 lei, reclamant era Waginger Iosif iar pârâta era recurenta de azi (reprezentată prin adv. intimat), la cererea căreia s'a fixat prin hotărârea judecătorei și cheltuelile pârâtei față de avocatul său care a reprezentat-o în instanță, la suma de 88.214 lei.

Că această fixare a cheltuelilor pârâtei față de avocatul său, făcută în mod grațios — în baza art. 18 al legii LIV din 1912 — în dispozitivul sentinței neconstituind însă o dispozițiune cu caracter condamnator pentru dânsa, și care prin consecință să poată fi executorie, urmează că cu drept cu-

vânt, și fără a viola zisul art. 18, a conchis Curtea că hotărârea judecătorei nu constituie titlu executor cu privire la cheltuelile astfel fixate pârâtei, avocatul fiind în drept a-și valorifica pe calea unei acțiuni separate quantumul onorarului său.

Că astfel fiind, și cererea de onorar de față constituind deci o acțiune cu alt obiect, ce se poartă între persoane cu calități deosebite decât cele avute în dos. 14.446—1926 a Jud. Cluj, urmează că în mod just a conchis instanța că nu se găsește întrunite lementele de litispedență prevăzute de art. 147 pr. civ. și deci bine și fără violarea art. 180 P. c. a respins cererea de stingerea acestui proces de onorar, iar motivul I. de recurs găsin-du-se astfel nefondat câtă a se respinge.

Având în vedere că prin aceste motive se pretinde că instanța de apel ar fi comis o eroare gravă de fapt, atunci când a conchis că *avocatul intimat a lucrat cu diligența și sârguința unui bun mandatar, precum și o denaturare de acte când a stabilit că recurenta a recunoscut pretențiunile avocatului*. De asemeni — se mai pretinde — Curtea ar fi violat și art. 1009 și 1012 c. c. a. de oarece fiind dovedită culpa avocatului cu ocaziunea introducerii unui recurs inadmisibil și neridicarea unui incident de litispundență, el este responsabil de daunele cauzate prin aceste lucrări, fără a putea pretinde vre un onorar pentru dânsa.

Având în vedere că instanța de apel examinând lucrările din dos. 14.446—1926 a constatat că în adevăr avocatul intimat a introdus în numele recurente un apel (recurs) în contra încheierii judecătorei din 1 Februarie 1929, și care s'a respins ca inadmisibil, arătând însă Curtea, deosebit de considerațiunile din care a dedus că *avocatul a lucrat cu bună credință, că însăși recurenta a fost aceia care a cerut avocatului, și a insistat ca să introducă acest apel (recurs) astfel încât avocatul se găsește degajat de orice răspundere, și nu i se poate imputa lipsa de diligență: că față de această constatare de fapt, care menține singură concluziunea instanței, imputarea de exces de putere și violare a art. 1009 și 1012 c. c. a. aplicabile numai în ipoteza de culpabilitate a avocatului față de cliența sa, găsin-du-se nefondate câtă a se respinge*.

Considerând, în ce privește obiecțiunea de denaturare că deși instanța menționează recunoașterea din partea recurente, a unui onorar de 90.920 lei, totuși din motivarea Curții, rezultă că nu această recunoaștere a determinat *stabilirea onorariului, ci aprecierea întregii activități depusă de avocat, atât în dos. 14.446—1926 (care arată Curtea a fost un proces complicat și greu, în care avocatul pe lângă pledoarii a fost obligat să depună și concluzii scrise) cât și în continuile și numeroasele consultațiuni, pe care recurenta le-a cerut avocatului și care se stabilesc din depoziția martorului Carol David*.

Că în aceste împrejurări nu se poate susține că instanța de apel a stabilit quantumul onorariului pe baza declarațiunilor recurente, pe care le-ar

fi denaturat, instanța nefăcând decât să aprecieze întregul complex de probe ale cauzei astfel încât și această imputare găsindu-se neîntemeiată motivele II și III cată a se respinge.

Având în vedere că, prin acest motiv se pretinde că instanța ar fi violat tariful minimal al avocaților prin aceea că a acordat intimatului un onorar peste cel convenit după tarif, deși lucrările pretinse de avocat au fost contestate de recurentă.

Considerând că, *tariful minimal al avocaților constituie numai o limită sub care instanțele de fond nu se pot coborâ în acordarea onorariilor, ele fiind libere însă de a aprecia mărimea și importanța serviciilor prestate de avocat, și de a acorda onorariile chiar peste tarif, în raport cu serviciile aduse.*

Că, în speță Curtea constatând că avocatul intimat a prestat servicii deosebite recurentei, și motivând că aprecierea sa asupra quantumului acordat a fost determinate de multele consultațiuni acordate de avocat recurentei, cât și de munca excepțională ce avocatul a depus în susținerea intereselor recurentei în procesele ce indică, urmează că fără a viola întru nimic tariful avocaților, a acordat instanța suma de 102.300 lei drept onorar intimatului și în consecință motivul IV. de recurs fiind nefondat se respinge.

Având în vedere că, prin acest motiv se pretinde că instanța ar fi violat art. 426 p. c. deoarece acțiunea reclamantului fiind admisă în parte, Curtea trebuia să compenseze cheltuielile de judecată.

Considerând că, art. 426 P. c. nu impune instanțelor de fond obligațiunea de a compensa cheltuielile de judecată în caz de admitere parțială a acțiunii, *el lăsând la facultatea instanței de a decide asupra acestei compensațiuni, astfel încât instanța a putut acorda cheltueli de judecată reclamantului câștigător în parte a acțiunii sale, fără ca acest fapt să constituie o violare a textului citat și în consecință și acest motiv de recurs găsindu-se nefondat recursul cată a se respinge.*

Jurisprudențe penale

CAMERA DE PUNERE SUB ACUZARE, CURTEA DE APEL TIMIȘOARA

Dec. No. 319—1932. Președenția dl. Emil Dimitrescu, Cons. *Opoziția procurorului General contra ordonanței judecătorului de instrucție. — Condiții de valabilitate.*

Ascultând raportul făcut în cauză de dl. Consilier Emil Dimitrescu, asupra opozițiunii făcute regulat și în termen de dl. Procuror General, în contra ordonanței definitive a dlui Jude Instructor, de pe lângă Tribunalul Caraș cu No. 93/1932.

În asistența dlui Procuror General N. Dobrotescu s'a procedat la cercetarea pricinii și s'a cetit. Ordonanța definitivă opozată, suplica de opo-

ziție cu motivele ei, precum și celelalte acte din dosar.

Dl. Procuror General a pus concluziuni pentru admiterea opoziției, conform opoziției scrise.

După ce dl. Procuror General și Grefierul s'au retras.

Camera deliberând,

Asupra opoziției de față.

Având în vedere actele cauzei și concluziunile puse de dl. Procuror General.

Având în vedere că, *conform art. 137 pr. pen. opoziția Procurorului General în contra ordonanței Judecătorului de Instrucție trebuie notificată în cele 20 zile ce urmează după darea ordonanței Judecătorului de Instrucție, iar notificare nu poate avea alt înțeles de cât comunicarea actului, în speță a opoziției, părții interesate, adică inculpatului.*

Că întrucât în speță opoziția a fost notificată (comunicată) inculpatului în ziua de 17 Septembrie 1932, iar ordonanța atacată poartă data de 24 August 1932, opoziția este a se considera ca ne fiind făcută în condițiunile cerute de lege și se respinge ca atare.

Pentru aceste motive, în majoritate dl. Consilier Gh. Labontiu fiind de părere a se considera opoziția ca regulat și în termen făcută.

Decide,

Respinge ca tardivă opoziția făcută de Parchetul General în contra ordonanței definitive a dlui Jude Instructor de pe lângă Tribunalul Caraș No. 93/1932.

Pronunțată de Camera de Punere sub Acuzare din Timișoara, compusă din dl. Emil Dimitrescu, consilier ca președinte, membrii fiind d-nii George Labontiu și Petre V. Popescu, consilieri, cari au semnat prezenta deciziune împreună cu grefierul Camerei astăzi la 30. Septembrie 1932.

Președinte: Emil Dimitrescu m. p. Membrii: George Labontiu m. p., Petre V. Popescu m. p. Grefier: Radu Lucaci m. p.

OPINIE SEPARATĂ

Suntem de părere, că opoziția Parchetului General este în termen făcută, pentru că potrivit art. 137 al. 10 Pr. pen. rom. Procurorul General de pe lângă Curtea de Apel va fi dator a notifica a sa opozițiune în cele 20 zile ce vor urma după darea ordonanței judecătorului de instrucțiune, prin urmare având în vedere, că ordonanța judecătorului de instrucție poartă data de 24 August 1932 iar opoziția Parchetului General s'a notificat la 6 Septembrie 1932, înaintându-se opoziția Curții de Apel la data de 9 Septembrie 1932, deci până la această dată încă n'au trecut cele 20 zile prevăzute ca termen util pentru notificarea opoziției.

Împrejurarea, că prevenitul a primit opoziția după acest termen de 20 zile, nu poate servi ca motiv pentru respingerea opoziției din cauza tardivității, pentru că legea prin articolul amintit îi impune Procurorului General, ca în termen de 20 zile să notifice a sa opoziție cea ce s'a și făcut la data de 6 Septembrie 1932, căci a admite teza

contrară ar însemna, că opoziția Parchetului General ar fi lăsată la discuția agenților de înmânare, cari împreună cu prevenitul ar eluda aproape în totdeauna opoziția Procurorului General executând înmânarea peste acest termen de 20 zile făcându-i opoziția întotdeauna tardivă.

Termenele căilor de atac fiind totdeauna precluzive, nu pot fi lăstate la discreția unor terțe persoane, ci ele decurg dela data pe care o prevede legea ca dată certă pentru începerea termenului precluziv, astfel, că și expirarea acestui termen este cel socotit dela începerea termenului.

Pentru a admite că opoziția Parchetului General este în termen, dacă notificarea opoziției s'a și înmănat înăuntru termenului de 20 zile prevenitului, am ajunge la concluzii bizare, căci presupunând, că opoziția înaintată la 19 zile a fost înmănată în a 20 zi prevenitului, este în termen, iar opoziția înaintată în a 3 și 4 sau 5-a zi și înmănată în a 21 sau 22 zi este tardivă pentru că așa i-a plăcut agentului de înmânare, ca să o comunice în a 21.a zi.

Legea nu dispune, că notificarea trebuie înmănată înăuntru termenului de 20 zile, ci că Procurorul general va fi dator a notifica a sa opozițiune, înțelegând, ca acesta este dator a lua măsurile cunvenit ca notificarea opoziției din partea sa să se facă în termen de 20 zile indiferent de faptul, că înmânarea se va face peste cele 20 zile.

Scopul notificării opoziției este, ca prevenitul prin memorii să-și pregătească apărarea, astfel primind el notificarea opoziției la 17 Septembrie 1932, până în ziua de azi, era în situațiunea ca să înainteze memoriul scris în apărarea sa contra ordonanței, ceace însă n'a făcut.

Pentru aceste considerațiuni credem, că opoziția Parchetului General este în termen.

La 30 Septembrie 1932.

George Labonțiu m. p. membru al Camerei de punere sub acuzare.

ADNOTARE. Deciziunea de mai sus are ca obiect dreptul de opoziție pe care îl are Procurorul General contra ordonanțelor judecătorului de instrucție, ca atribut al dreptului său de supraveghere asupra modului de acțiunea al judecătorului de instrucție. Acest drept îi este acordat prin art. 137 P. P. R. Membrii camerei de acuzare au căzut în divergență asupra unui punct foarte gingaș și anume asupra punctului de a se ști dacă valabilitatea opoziției este legată de faptul notificării, acestei opozițiuni, inculpatului.

Textul referitor al art. 137 P. P. R. este acesta:

„Opoziția (contra ordonanței judec. de instr.) se va face către camera de acuzațiune a curtei de apel, care va statua **îndată ce o va primi.**”

„In toate cazurile, drepturile de opoziție se cuvine și procurorului general de pe lângă curtea de apel.”

„Acesta va fi dator a **notifica** a sa opozițiune în cele 20 zile ce vor urma după darea ordonanței judecătorului de instrucțiune.”

Cuvântul „a notifica” a pus în divergență pe membrii camerei de punere sub acuzare. Majoritatea a zis: „notificarea nu poate avea alt înțeles de cât comunicarea actului,

în speță a opoziției, părții interesate, adică inculpatului”, iar minoritatea demonstrează că cuvântul „notificare” se referă la notificarea opoziției către camera de punere sub acuzare.

Importanța chestii era, că dacă este vorba că opoziția trebuie notificată inculpatului apoi ea trebuia făcută în 20 zile după data ordonanței, cea ce nu s'a întâmplat. Dacă este vorba că legiuitorul vorbind despre notificarea a înțeles, notificarea opoziției către camera de punere sub acuzare apoi acesta făcându-se în năuntru termenului de 20 zile, totul est în regulă.

În speță Procurorul General făcu-se opoziție pe ziua de 6 Sept. contra unei ordonanțe a judecătorului de instrucție dată pe ziua de 24 August și o notificase Curții pe ziua de 9 Sept. Notificase această opoziție și inculpatului însă pe ziua de 17 Sept.

Pentru ori și cine citește textul art. 137 P. p. credem că chestia notificării, apare cel puțin neclară.

Mai întâi de toate de ce, notificarea despre care este vorba în art. 137 P. P. R. n'ar putea avea alt înțeles „de cât comunicarea actului, în speță a opoziției, părții interesate adică inculpatului” după cum se exprimă majoritatea? Din ce se poate deduce numai decât și exclusiv această credință?

Așa după cum se exprimă legiuitorul în art. 137 al 10 P. P. R. nu clarifică, nu precizează nici ce înțelege prin cuvântul „a notifica” și cu atât mai mult cui să-i se notifice. În sensul unei juste interpretări dacă nu uităm unde este pus acest cuvânt, ar urma că este vorba de ceva despre care s'a mai vorbit mai sus. Ori din întreg conținutul articolului 137 nu rezultă a fi vorba de vr'o notificare de opoziție și cu atât mai mult de o notificare părții interesate. Dacă articolul vorbește de o notificare este vorba de notificarea ordonanței nu a opoziției.

Articolul mai vorbește despre opoziția: parchetului de pe lângă tribunal, a opoziției părții civile, a prevenitului, de termenul în care trebuie **formată** și în fine că opoziția se va face către camera de acuzațiune, ce însemnează aceasta decât că odată formată opoziția, trebuie făcută cunoscut și înregistrată de camera de acuzare în termenul de 3 zile. Ce însemnează altceva a notifica dacă nu a face cunoscut.

În cazul acesta de ce notificarea cerută Procurorului General, n'ar putea să aibă aceaș interpretare? Dacă s'ar izola dispoziția referitoare la Proc. Gen. și ar trebui să i se dea interpretarea dată de majoritate, ar urma că nu ar trebui notificată opoziția decât inculpatului, și de loc camerei de punere sub acuzare. Ooare s'ar putea admite acest lucru?

Că altă interpretare n'ar putea avea loc, pe lângă argumentele destul de judicioase ale minorității, mai este și altceva. Dacă legiuitorul s'a gândit că notificarea opoziției va trebui făcută inculpatului, bine înțeles că această n'ar fi făcut-o decât în scopul sfântului drept al apărării. În cazul acesta cum se poate crede că legiuitorul n'ar fi prevăzut și un termen pentru ca inculpatul să-și poată formula motivele apărării? Căci nu trebuie uitat că tot articolul 137 al. 6 impune camerei de acuzare ca să statueze asupra opoziției **îndată ce o va primi.** Dar să facem abstracție de această dispoziție destul de categorică și să ne punem în următoarea situație corespunzătoare vederei ma-

rorității. Procurorul General a comunicat (notificat) inculpatului opoziția sa în a 20 zi. Oare camera de acuzare va putea întârzia judecarea opoziției pe motiv că inculpatul nu a avut timpul necesar ca să-și formuleze motivele de apărare? Departe de mine a crede că camera de acuzare n'ar putea face acest lucru, dar juridicește vorbind lucrul nu e posibil față de obligația ce o are de a judeca de îndată și de lipsa de dispoziție asupra unui termen pentru formularea motivelor de apărare.

Părerea majorității este cu toate acestea conformă cu jurisprudența Inaltei Curți de Casație (vezi jurisprudențele de sub Art. 137 din Codul de Proc. Pen. adnotat al dlui președinte C. Rătescu). Ceva mai mult Inalta Curte a rezolvat în același sens o speță identică. (Dec. 728 din 18 Noemvrie 1898.)

Inalta Curte de asemenea nu poate înțelege cuvântul „notificare” din art. 137 P. P. R. de cât tot comunicarea opoziției părții interesate. Inalta Curte face ceva mai mult însă, arată cum a ajuns la această soluție, Inalta Curte asimilează cazul cu cazul transat pe P. P. prin art. 200 care tratează modalitățile pentru apelul Procurorului General contra hotărârei date de Tribunal asupra fondului.

Analogia însă, pe lângă, cele ce am zis mai sus, nu poate fi impusă mai ales până la anularea opoziției, dacă plecăm de la interesul apărării sau de la periclitarea acestui interes.

Interesul apărării nu este tot așa de periclitat într'un caz ca și în celălalt. Instanța de apel este instanța de fond care judecă pentru ultima dată starea de fapt, pe când camera de punere sub acuzare, dă o hotărâre, care deabia începe judecată.

La drept vorbind chiar și în cazul art. 200 P. P. R. legiuitorul a fost exagerat și de un formalism inexplicabil față de un funcționar așa de înalt și de o presupusă precumpănire a măsurilor ce ia, căci de fapt inculpatul este încunostiințat de instanța de apel prin citare și este destul timp de la primirea citației până la termenul fixat pentru judecarea cauzei pentru ca să și prepare apărarea, iar instanța de judecată are plenitudinea aprecierii împrejurărilor.

Dar în speță este vorba de o decădere de drept. Oare este posibilă o decădere de drepturi pe cale de analogie? Oare găsindu-ne în materie de drept penal, sancțiunile nu sunt de strictă interpretare?

Dar dacă este vorba totuși de analogie de ce nu s'ar lua ca analogie, cazul prevăzut de art. 212 P. P. R. care în tot cazul este mai apropiat de cazul ce ne preocupă și încă într'o situație și mai grea pentru dreptul de apărare al inculpatului.

În adevăr potrivit acestui articol, inculpatul are dreptul să dea memorii în fața camerei de punere sub acuzare în timp de 10 zile, timp rezervat Procurorului General ca să sesizeze camera de punere sub acuzare și să facă raport către această instanță pentru punerea sub acuzare, fără ca cineva să fie obligat a-l anunța că actele instrucției au trecut de la judecătorul de instrucție la Procurorul General și deci la camera de acuzare. E drept că în acest articol nu este inserat cuvântul „notifică” cea ce ar fi putut prea bine să fie. Și nu se poate zice că nu este de mare interes o apărare de data aceasta în comparație cu o or-

donanță de clasare a unei fapte ce nu excede calificarea de delict atacată cu opoziție de Procurorul General.

Găsim că nu este fără interes să arătăm, cum este văzută această chestie în jurisprudența și doctrina franceză căci textul art. 137 este copia fidelă a art. 135 P. p. Franceză.

Iată cum se exprimă Faustin Hélie: în *Traité de l'instruction criminelle* II-me édition:

„Legea nu a reglementat formele opoziției. Jurisprudența a decis că, pentru că ea constituie un adevărat apel, trebuie să recurgem la formele apelului și să aplicăm dispozițiile art. 203. și 205” (identice cu art. 198 și 200 din proc. noastră penală). (Tom. V p. 172 No. 2115.)

„Formele expuse, admit două excepții. Prima este prevăzută prin art. 205 care dispune ca: „Procurorul General trebuie să notifice recursul sau fie prevenitului fie persoanei civilmente responsabile”. „Notificarea înlocuiește aci declarația. Procurorul General ne putând face declarația sa, grefierului tribunalului, declară apelul său într'un act și cum acest act nu este consemnat într'un registru public el este ținut ca să-l notifice.”

„Articolul 205 nu determină ca și art. 203 pentru declarație, nici o formalitate particulară pentru notificarea apelului procurorului general. Din cauza aceasta jurisprudența a conchis, că apelul este regulat și că s'a sesizat valabil tribunalul sau Curtea, care trebuie să cunoască prin acest singur fapt, că este stabilit că intimatul a luat cunoștință de el, prin fapta ministerului public în timpul pe care îl determină acest articol și că astfel a fost pus în stare de a produce și valorifica apărarea sa.” (Tom. VI p. 783.)

Garrand¹ mai modern este mai sgârțit în detalii.

Așa el se exprimă: „Art. 135 (137 R.) prevede că procurorul general să notifice opoziția sa, însă fără să spună cui”. „Pe de altă parte această reglementare este excesiv de concisă. De aci, multe dificultăți de ordin practic, asupra cărora trebuie să se insiste de a se găsi soluția. Este vorba de un sistem, lipsit de coroborare și de logică, dar care totuși este un sistem legal. Procurorul general trebuie să notifice opoziția sa în zece zile ce urmează ordonanței judecătorului de instrucție. Această este scurta formulă a articolului 135 (137). Opoziția acestui magistrat este făcută prin actul notificat prevenitului.”

Credem că o critică mai fină a sistemului, nici că se putea face.

De alt fel acest autor nu se aventurează ca Faustin Hélie să invoace ca soluție forma notificării apelului din art. 203 și 205 (108 și 200 Pr. p. r.).

Jurisprudența franceză pare însă că este formată în sensul jurisprudenței românești și a majorității care a pronunțat decizia ce adnotăm.

Dăm aci textul unei decizii publicate D. P. 1914: „Opoziția procurorului general la o ordonanță a judecătorului de instrucție trebuind notificată inculpatului în persoană sau la domiciliul său, o declarație făcută la grefierul Curtei de Apel, nu este suficient ca să facă valabilă opoziția”.

Să sperăm, că legiuitorul noului proiect de proc. penală, va pune regulă și în această privință, căci dacă în vechime erau necesare prevederi stricte referitoare la sfân-

¹ Garrand-Traité d'instruction criminelle I. III.

tul drept al apărării, apoi astăzi, când calitatea magistratilor este alta și când perversitatea inculpaților s'a rafinat în mod excesiv, credem că o dispoziție care cadrează foarte mult cu absurditatea, nu-și mai poate menține locul.

I. Mănescu

ROMÂNIA INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA II-a.

Decizia No 4745/1932. Preș. Dlui Al. Dem. Oprescu Consil. *Instreinare de sub sechestru de o persoană care se apără că se bucură de calitatea de debitor prevăzută de legea asanării datoriiilor Agricole. — Constatarea acestei calități este obligatorie pentru instanța de fond indiferent de natura obiectului sequestrat față de amnistia ce se acordă unor asemenea persoane și de faptul că amnistia este de ordine publică. — Amnistia fiind de ordine publică, cauzile care o îndreptățește pot fi ridicate și în fața Inaltei Curți de Casație.*

Deliberând

Asupra recursului introdus de apărătorul public, în interesul inculpatului Ion Gabor, contra deciziei No. P. I. 2179-8/1931 din 2 Iunie 1932 a Curții de Apel Cluj.

Având în vedere că prin această hotărâre, Curtea de fond adoptând motivele de fapt și drept din sentința No P. I. 2517-2/1931 a Tribunalului Hunedoara, numitul a rămas condamnat în conformitate cu dispozițiunile art. 355, 356 tez. II. 359 sl. I. tez. II, 358 al. I. tez. II. 92 cod pen. la 1 lună închisoare corecțională.

Văzând actele și lucrările dosarului.

Având în vedere că pentru a pronunța pedeapsa de mai sus instanțele de fond au stabilit în fapt că inculpatul a sustras și înstrăinat obiectele sechestrate prin procesul verbal No. 678-4/1929 a Judecătoriei rurale Pui, din Jud. Hunedoara și care erau menționate sub punctele 3, 4, 5, 7, 8, 9 și 10 din acel act obiecte lăsate în custodia sa, că, la data de 15 Noembrie 1929, portărelul transportându-se la domiciliu spre a face vânzarea a constatat această înstrăinare, despre care fapt a dresat un proces verbal.

Având în vedere că din procesul verbal de audiență cu data de 2 Iunie 1932 — când a avut loc desbaterea principală în apel — se constată că apărarea a cerut instanței achitarea inculpatului potrivit art. 326 pct. 3 proc. pen. deoarece, faptul intrând în prevederile art. 53 din legea asanării datoriiilor agricole, el este amnistiat.

Că, însă, din deciziunea recurată se constată că, Curtea de fond luând în considerare acest fel de apărare îl respinge motivând că în speță un număr de cărămizi au fost sustrate de sub sechestru și cărămizile nu pot intra în prevederile art. 53 din legea amintită.

Considerând că, prin acest text legiuitorul din Aprilie 1932, a amnistiat infracțiunile de sustragere de sub sechestru ale debitorilor agricoli, menționați în legea asanării, prevăzute și penate de

art. 330 al. I. și 200 al. II din cod pen. român și de articolele corespunzătoare din codul penal ardelean și bucovinean, încercate sau săvârșite până la data de 1 Martie 1932 de persoanele și cu ocaziunea urmărilor pentru datoriile prevăzute de legea No. 213, publicată în Mon. Of. No. 286 din 18 Decembrie 1931 și prelungită prin legile publicate în Mon. Of. No. 37 din 13 Februarie și No. 61 din 12 Martie 1932, fie că faptul a rămas nedescoperit fie că se găsește în curs de cercetare, instrucțiune sau judecată fără a fi intervenit o hotărâre definitivă și irevocabilă.

Considerând, pe de o parte că prin art. 1 al legii 213 din 18 Decembrie 1931 au fost suspendate urmările și executările îndreptate contra bunurilor rurale ca: terenuri de cultură fâneată, pădure, vie, grădini de zarzavaturi, livezi, locurile de casă obiecte casnice, construcțiile și instalațiile aferente lor, inventariu viu și mort, precum și recoltele provenite din exploatarea acestor bunuri, iar pe de altă parte că, prin art. 2 al legii de asanare, sunt considerate datorii agricole datoriiile proprietarilor de terenuri agricole, vii, livezi, grădini de pomi, flori sau legume, păduri, pepiniere de tot felul cari își cultivă în dijmă, regie sau asociațiune pământul, precum și acelea pentru a căror plată au fost afectate drepturi reale asupra imobilelor arătate mai sus, a inventarului viu su mort.

Că, față de textele de mai sus instanța de fond era datoare să constate în fapt toate elementele din care și-ar fi putut face convingerea despre natura datoriiilor contractate de inculpat, pentru care i s'a aplicat sechestru precum și dacă inculpatul are sau nu calitatea de debitor agricol și numai în urmă putea să dea o soluțiune cererii de achitare făcută de apărare.

Că, neprocedând astfel, și cum amnestia este a chestiune de ordine publică ce se poate ridica din oficiu chiar, această Inaltă Curte se vede pusă în imposibilitate de a constata dacă faptul este amnistiat sau nu în conformitate cu textul art. 53 citat, lipsindu-i elementele de fapt din cari să poată deduce natura datoriiilor contractate de inculpat și calitatea lui de debitor agricol.

Că așa fiind, hotărârea Curții de fond urmează a se casa în conformitate cu dispozițiunile art. 35 Nov. Proc. Pen. cu trimitere la aceiaș instanță spre o nouă judecare.

NOTA: Art. 7 din procedura penală din Transilvania este categoric în această chestie:

În cazul când, pentru a se stabili dacă există vreo infracțiune și care anume, trebuie în prealabil să se rezolve o chestie de drept public sau civil această chestiune o va judeca instanța penală confor dispozițiunilor procedurii penale.

Hotărârea instanțelor judecătorești, sau a oricărei autorități în asemenea chestiune prejudicială de drept civil, nu leagă instanța penală asupra chestiunii penalității.

Când chestiunea prejudicială de drept civil este esențială, iar rezolvarea ei implică o procedură mai lungă, instanța penală poate obliga pe una din părți ca într-un anumit termen să înceapă procedura separată și în acest

caz instanța penală poate așteptata rezultatul procedurii începute, sau care este deja în curs.

Când chestiunea prejudicială se referă la valabilitatea sau nevalabilitatea unei căsătorii, instanța penală de regulă trebuie să suspende procedura până când instanța civilă va da sentință.

Dacă partea obligată să înceapă o procedură separată, nu a pornit-o în termenul fixat, ori dacă sfârșitul acestei proceduri începute întârzie atât de mult, încât ar fi a temere că scopul procedurii penale va fi zădărnicit, în acest caz se poate relua procedura suspendată.

N. R.

Jurisprudențe la legi speciale

INALTA CURTE DE CASAȚIE, Secțiunea III-a
Dec. No. 1394 din 9 Noemvrie 1932. Preș. D. Volanschi,
Primpreședinte

Contract de muncă. — Contract individual fără termen. — Concediere fără preaviz numai în caz de culpă gravă. Daune din cauza concedierii fără culpă gravă. — In ce constă asemenea daună

Recurenta se plânge că Tribunalul a condamnat-o la daunele de mai sus, fără să fi constatat și stabilit, în sarcina sa vre-o culpă, — delictuală sau quasi-delictuală — din care să derive anume aceste daune și că procedând astfel Tribunalul a violat art. 1082 cod. civ., care cere ca daunele să fie dovedite prin constatarea unei culpe imputabile comitentului, iar nu dedusă din fapte străine voinței sale, cum ar fi criza economică sau financiară, la care Tribunalul se referă.

Chestiunea de drept ridicată prin acest motiv de casare este aceea de a se ști, dacă în materie de denunțare (reziliere) unilaterală a contractelor de muncă, daunele interese convenite conform dreptului comun, trebuiesc motivate prin constatarea unei culpe speciale din partea comitentului, alta decât aceea care ar rezulta — bună-oară — din lipsa formalității preavizului și — în al doilea rând — dacă în speță daunele acordate se întemeiază pe constatarea unei asemenea culpe în sarcina recurentei.

Art. 93 din legea contractelor de muncă prevede că contractele individuale, fără termen, cum este în speță, pot fi denunțate de fiecare din părți, oricând, fără arătare de motive, cu singura condițiune de a da un preaviz celeilalte părți în termen care variază după vechimea în serviciu a salariațului.

Potrivit art. 79 din aceeași lege, această denunțare unilaterală poate fi făcută și fără preaviz, dar pe temeiul unei culpe grave a celeilalte părți.

Dacă nu se constată judecăforește această culpă gravă și deci nici legitimitatea denunțării fără preaviz, partea denunțătoare „rămâne răspunzătoare civilmente — zice legea — față de cealaltă parte”.

Prin aceste dispozițiuni legiuitorul voește a arăta că atunci când puterea denunțătoare uzează

— pur și simplu — de dreptul său de denunțare, — însă fără a da preaviz și fără a căuta să-și justifice lipsa acestei formalități prin imputațiuni de culpă gravă la adresa celeilalte părți ea nu poate fi supusă la alte daune decât cele prevăzute și determinate de legea contractelor de muncă prin art. 95. adică la plata unei indemnizațiuni, egală cu salariul și accesoriile convenite pe lunile de preaviz.

Însă, dacă o parte, denunțând contractul fără preaviz, invoacă, în justificarea lipsei acestei formalități, o culpă gravă a celeilalte părți, fără însă să o dovedească, legea face din această imputațiune de culpă nedovedită un delict civil, pentru care comitentul (denunțatorul contractului) „e răspunzător civilmente”, conform dreptului comun, osebit de sancțiunea prevăzută de citata lege pentru lipsa formalității preavizului.

În speță, instanțele de fond constată și motivează îndeajuns, că recurenta s'a făcut pasibilă de un delict civil în sensul art. 79 din legea contractelor de muncă, prin aceea că a imputat intimatei vina imaginară de a fi părăsit serviciul fără motive plauzibile — deși — în realitate — neprezentarea acesteia la serviciu a fost datorită boalei.

Această constatare de fapt, care scapă de controlul Curței de Casație; constituie însăși baza legală a responsabilității recurentei la daune, întru cât relevă un abuz de drept din parte-i și deci o culpă delictuală de drept comun.

Tribunalul nu deduce această culpă nici din omisiunea formalităților preavizului, pe care o consideră și sancționează deosebit, și nici din faptul crizei economice și financiare actuale, cum susține recurenta, — acest fapt nefiind luat în considerare de Tribunal decât ca un element de apreciere în fixarea daunelor, — ci din abuzul de drept al recurentei astfel cum s'a arătat mai sus.

Prin aceasta Tribunalul a făcut o justă aplicațiune a art. 79 din legea contractelor de muncă, și n'a violat art. 1082 cod. civ., invocată de recurentă, acest articol neavând — de altfel — nici o aplicațiune în cauză, întrucât scopul și obiectul lui nu sunt acelea de a proclama necesitatea dovedirii culpei comitentului pentru condamnarea lui, la daune interese, ci de a arăta că aceste daune pot isvorî nu numai din neexecutarea unei obligațiuni, ci și din întârzierea pusă în executarea ei, indiferent de buna sau reaua credință a debitorului, cesțiune care e cu totul străină de speță.

Deciziile Comisiei Centrale a Timbrului¹⁾

Deciziune

Astăzi, 21 Decemvrie 1932.

Conform art. 12 din legea privitoare la fondul național al aviației, actele cari beneficiază de scutire, în baza legii timbrului, sunt scutite și de plata timbrului de aviație.

În consecință, actele de orice natură ale Re-

¹ În viitor vom continua pe măsură ce vor apărea.

giei Aut. C., fiind scutite de taxa timbrului fiscal, prin art. 22, § 1 din legea timbrului, vor beneficia și de scutirea de timbru de aviație.

Mon. Of. No. 3 din 3 Ianuarie 1933.

Deciziune

Astăzi, 8 Februarie 1933.

1. Partea lezată printr'un delict oarecare având posibilitatea de a pretinde despăgubiri civile până în momentul închiderii debaterilor, urmează că, pentru a se împiedica sustragerea dela plata taxei legale, acțiunea penală deschisă direct de ea, trebuie supusă dela început la plata acestei taxe.

2. Art. 23 din legea timbrului scutește, pe baza actelor de paupertate numai cererile în justiție și în genere toate actele de procedură ce intervin în cursul unui proces.

Procura dată avocatului nefiind un act de procedură ci un contract intervenit între cel ce se servește de actul de paupertate și mandatarul său în justiție, nu poate beneficia de scăderea acordată de textul sus citat.

Mon. Of. No. 42 din 20 Februarie 1933.

Deciziune

Astăzi, 8 Februarie 1933.

1. Conform codului civil austriac, vânzătorul nu are drept de privilegiu sau ipotecă asupra imobilului vândut pentru asigurarea plății restului de preț neachitat de cumpărător.

Așa fiind, ipoteca stipulată într'un act de vânzare pentru asemenea creanță, având un caracter convențional, este supusă impozitului prevăzut de art. 15, § 1 din legea timbrului.

2. Conform noii dispozițiuni a legii timbrului (27, al. 3), introdusă prin legea din 1 Februarie 1933, timbrul mobil se poate întrebuința fie direct, fie în completare, numai până la valoarea de 100 lei.

Textul nefăcând nici o distincțiune, completarea cu timbre mobile se poate face nu numai la actele supuse unei taxe de timbru mai mici de 100 lei, ci și la actele supuse unui timbru mai mare când după întrebuințarea timbrului fix a rămas pentru acoperirea completă a taxei datorate, să se mai adauge timbre în valoare de maximum 100 lei.

3. Art 15, § 8, alin. a din legea timbrului, supune la impozitul de 2,70% vânzările de bunuri mobile în genere, constatate prin înscrisuri, corespondență, etc., cu excepțiunea vânzărilor de derivate ale produselor agricole, care sunt impuse în art. 14, § 17, la un impozit mai mic de 1,40%.

Prin ultimul aliniat adăugat la art. 15 de legea din 3 August 1931, s'a prevăzut că dacă asemenea

tranzacțiuni sunt încheiate prin Bursă, sunt supuse la un impozit de 2,50 la mie.

Scopul urmărit prin acest text fiind încurajarea vânzărilor prin Bursă, în vederea creării unui preț oficial al mărfurilor, scop ce reiese evident din expunerea de motive a legii, urmează că toate tranzacțiunile de bunuri mobile inclusiv vânzările de derivate ale produselor agricole, exceptate în aliniatul I, vor fi supuse impozitului de 250 la mie, deoarece dacă asemenea vânzări ar fi excluse, pe lângă că s'ar ajunge la rezultatul absurd de a se refuza beneficiul reducerii acordate prin noua dispoziție a legii tocmai vânzările care dela început au fost supuse unui regim de favoare, dar această soluțiune ar fi și absolut contrarie scopului urmărit de lege, ceea ce este nelogic și deci inadmisibil.

Mon. Of. No. 57 din 9 Martie 1933

Legi apărute

Februarie

1. Lege p. modif. legii timbrului Mon. Of. No. 26 din 1/II pag. 602.

2. Lege p. autorizarea stării de asediu Mon. Of. No. 29 din 4/II pag. 690.

3. Lege p. Jurisdicția Muncii Mon. Of. No. 38 din 15/II pag. 927.

4. Lege p. interpretarea art. 2 legea asanării datoriilor agricole Mon. Of. No. 43 din 21/II pag. 1082.

Martie

1. Lege pentru reducerea diurnelor membrilor. Adunării deputaților și ai Senatului Mon. Of. No. 50 din 1/III pag. 1274.

2. Lege p. reducerea retribuțiilor funcționarilor publ. Mon. Of. No. 50 din 1/III pag. 1274.

3. Lege p. modificarea legei organiz. judecătorești Mon. Of. No. 52 din 3/III pag. 1338.

4. Regul. p. combaterea boalelor venerice Mon. Of. No. 57 din 9/III pag. 1482.

5. Lege p. modif. și complet. l. contribuțiilor directe Mon. Of. No. 65 din 18/III pag. 1730.

6. Lege p. compl. legii p. reprimarea unor infracțiuni contra liniștei publice Mon. Of. No. 68 din 22/III pag. 1834.

7. Lege p. interpretarea art. 58 din statutul funcționarilor publici Mon. Of. No. 68 din 22/III pag. 1836.

8. Regulamentul apărării contra atacurilor aeriene Mon. Of. No. 69 din 23/III pag. 1874.

9. Adaos la instrucțiunile oficiale p. aplicarea legii contribuțiilor directe Mon. Of. No. 71 din 25/III pag. 1973.

Loc rezervat pentru reclame

BANCA CENTRALĂ

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate:

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii;

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT S. A. ȘEDIUL CENTRAL CLUJ

Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg Sibiu, Turda.

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane, depuneri 120 milioane.

A apărut Nr. 1, 2, 3 și 4

BULETINUL LEGILOR

care publică legile, regulamentele și instrucțiunile la câteva zile de la publicarea lor oficială sub direcțiunea

dl. I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul	700 lei anual
Pentru magistrați și avocați	500 „ „
Platibil și în rate de minimum 50 lei	

Administrația la Curtea de Apel Cluj